

Шестакова О.В.

аспірантка,

Науковий керівник: Кім Сук Вон

кандидат філологічних наук, доцент,

Інститут філології

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

ПРОБЛЕМИ СИНОНІМІЇ ТА ОМОНІМІЇ У КОРЕЙСЬКІЙ ЛІНГВІСТИЧНІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Явища синонімії та омонімії являють собою семантичні відношення, які є небажаними для терміносистеми. Проте, зважаючи на те, що термінологічні одиниці часто утворюються способами термінологізації загальноживаної лексики, уникнути появи таких відношень всередині терміносистеми досить складно.

Синонімічні відношення між термінами – явище дискусійне зокрема тому, що для визначення термінів як синонімічних, вони повинні бути абсолютно тотожними і, як зазначає Л. Ткачова, взаємозамінними у будь-якому контексті [4]. Б. Н. Головін та Р. Ю. Кобрін також наголошують, що «термінологіям властива саме абсолютна синонімія, що дозволяє назвати це явище термінологічною дублетністю», а от відносна синонімічність характерна тільки загальноживаній лексиці [1, с. 54]. О. М. Толкіна, також вважає, що «мова науки не є емоційною», тож доцільніше говорити про існування не термінів-синонімів, а термінів-дублетів [5, с. 88].

Синонімами (동의어) у корейському мовознавстві називають слова, які мають різне фонетичне вираження, але спільне лексичне значення [7]. За будовою синонімічні терміни можна поділити на наступні групи:

1) Різнокомпонентні терміни: 당소리 (*приголосний*) = 자음; 끝가지 (*суфікс*) = 뒤붙이; 가진대이름씨 (*присвійний займенник*) = 소유 대명사; 거듭월 (*складносурядне речення*) = 접속문; 토 (*частка*) = 불변화사, 조사; 느낌꼴 (*окличне речення*) = 감탄형.

2) Спільноконпонентні терміни:

끝가지 (*суфікс*) = 뒷가지; 중설 모음 (*голосний середнього ряду*) = 중간 모음; 결합모음 (*з'єднувальний голосний*) = 매개 모음; 구별 부호 (*діакритичний знак*) = 보조 기호; 문자 언어 (*письмова мова*) = 서사 언어; 질문 (*питання*) = 의문.

3) Різнокількісні терміни (у яких відбулася зміна кількості складових компонентів): 교착 언어 (*аглютинативна мова*) → 교착어; 비강음 (*назальний звук*) = 비음; 상위 개념어 (*гіперонім*) = 상위어; 구성 요소 (*компонент*) → 구성소; 구두 언어 (*усне мовлення, розмовна мова*) → 구어; 문장 구조형 (*모델 речення*) → 문형.

Характерним лише для корейської мови типом поділу є поділ лексики за походженням:

1. Корейський термін – корейський відповідник: 것 (*частка*) = 토; 말 (*мовлення*) = 이야기; 머리가지 (*префікс*) = 앞가지; 세움말 (*підмет*) = 임자말.

2. Корейський термін – сіно-корейський відповідник: 가지 (*афікс*) = 접사; 느낌꼴 (*окличні форми закінчення*) = 감탕형; 거듭씨 (*складне слово*) = 복사; 겹월 (*складне речення*) = 복문, 복합문; 그림씨 (*прикметник*) = 형용사; 움직씨 (*дієслово*) = 동사; 이름씨 (*іменник*) = 명사; 씨갈 (*морфологія*) = 품사론.

3. Сіно-корейський термін – сіно-корейський відповідник: 결합모음 (*з'єднувальний голосний*) = 매개 모음; 공의어 (*пuste слово*) = 허어, 허사; 구두 언어 (*усне мовлення, розмовна мова*) = 구어; 단어 형성 (*словотвір*) = 조어; 신조어 (*неологізм*) = 신어.

4. Корейський термін/сіно-корейський термін – іншомовне запозичення: 잘못/실수 (*помилка*) = 에러; 말/언어 (*мова*) = 랑가즈.

Омоніми (동음이의어) мають однакове фонетичне вираження, але різне значення. Саме омонімічні відношення є характерними, хоч і небажаними для термінології. Омонімію часто розглядають разом із полісемією, але остання вважається неприцатанною терміно-системам, адже «термін повинен бути однозначним» (в межах однієї терміносфери) [2, с. 12]. В. М. Лейчик зазначав: «Багатозначні слова досить швидко розпадаються всередині термінології на семантичні

омоніми – їхні значення розходяться, і кожне із значень закріплюється за одним із понять» [3, с. 108-109].

Проблема омонімії особливо гостро стоїть для корейської термінології, у зв'язку з тим, що більшу частину її складають сіно-корейські терміни, словотвірні морфемі яких часто є співзвучними [6, с. 2]. Серед таких морфем, притаманних лінгвістичній термінології можна назвати наступні: 동 – 同 (єдиний, один), 動 (рухатися); 명 – 名 (ім'я), 鳴 (звучати, кликати); 부 – 不 (ні, не), 部 (група, вид), 富 (багатий, доповнювати); 사 – 使 (можливий), 詞 (письмо), 辭 (мова); 성 – 性 (характер), 聲 (звук); 격 – 格 (формений), 激 (зазнавати впливу); 고 – 高 (високий), 固 (твердий), 孤 (ізолюваний); 구 – 口 (рот), 具 (мати), 句 (речення, фраза); 의 – 意 (значення), 義 (правильний), 疑 (сумнівний), 擬 (порівнювати), 依 (залежати); 이 – 二 (два), 移 (змінювати), 異 (інший, відрізняться); 정 – 正 (правильний), 定 (визначений), 情 (значення); 화 – 話 (мова), 化 (процес зміна стану). Різне графічне відображення і, відповідно, значення цих морфем ще раз доводить, що вони демонструють явище омонімії, а не полісемії. Висока продуктивність та економічність сіно-корейських морфем не дозволяє відмовитися від використання їх для утворення нових термінів, що унеможливило уникнення омонімічних відношень між термінами.

Висновок. Корейська лінгвістична термінологія характеризується численними проявами як синонімічних, так і омонімічних відношень, у першу чергу, у зв'язку з наявністю пласту сіно-корейської лексики.

Список використаних джерел:

1. Головин Б. Н., Кобрин Р. Ю. Лингвистические основы учения о терминах : Учебн. пособие для филол. спец. вузов. Москва : Высшая школа, 1987. 105 с.
2. Д'яков А. С., Кияк Т. Р., Куделько З. Б. Основы терминотворения: семантические та социолінгвістичні аспекти : [монографія]. Київ : КМ Academia, 2000. 216 с.
3. Лейчик В.М. Терминоведение: предмет, методы, структура. Москва : Либроком, 2009. 256 с.
4. Качева Л. Б. Основные закономерности английской терминологии. Томск, 1987. 199 с.

5. Толикина Е.Н. Синонимы или дублиеты? Исследования по русской терминологии. Москва, 1971. С. 78–89.

6. 강범모. 동음이의어의 사용 양상 // 어학연구, Vol. 41 No.1. – 서울, 2005. – Pp. 1–29.

7. 심재기. 국어어휘론 // 집문당, 2000. – 476쪽.

Шишкіна К.І.

викладач,

*Харківський національний університет мистецтв
імені І.П. Котляревського*

КОНЦЕПТИ ТІЛЕСНОЇ КОНСТИТУЦІЇ ЛЮДИНИ ЯК ТАБУЙОВАНІ КОНЦЕПТИ ВІКТОРІАНСТВА У ДИСКУРСІ 1837–1901 РР.

Вікторіанська мораль як дистиляція моральних поглядів людей, що жили під час правління королеви Вікторії (1837–1901 рр.), що ґрунтувалася на релігії, моральності, євангелікалізмі, індустріальній робітничій етиці та прагненні до пуризму, породила час суворих обмежень та наклала відбиток на ціннісну систему вікторіанців, яка забезпечила оцінну інтерпретацію отриманих знань про певні предмети і явища оточуючої дійсності та призвела до накладання на них табу.

XIX ст. у Великій Британії стало епохою переселення великої кількості сільських жителів до міст, що масово розросталися. Незнайомці опинялися в безпосередній близькості один від одного на фабриках, на вокзалах, у парку та на верхній палубі омнібуса. Приватність у вигляді екранів, замків, туалетів, карет та односпальних ліжок була доступна лише привілейованим. Для усіх інших умови життя стали сенсорно перевантаженими. Якщо до цього додати той факт, що вікторіанська епоха була часом без антибіотиків та можливостей ефективного лікування будь-яких захворювань, коли запор, хворий зуб і навіть опухлий палець ставали хронічними станами, виявляється очевидним, чому вікторіанці славилися